

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-2

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54

Vb ume 3

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editor, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Kovový závěsek ve tvaru zvířete (viz obr. 5 na str. 136)
Metallic animal figurine pendant (see Fig. 5 on page 136)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 110. Počenice-Tetětice. Rozlámaná socha Krista.
Abb. 110. Počenice-Tetětice. Zerbrochene Christus-Skulptur.

OSTROVAČICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Díly v zadní trati“. Středověk. Sídliště. Záchran-
ný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK 612602.26:1158912.36.

V březnu roku 2012 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchran-
ný archeologický výzkum na severozápadním okraji polní
trati „Díly v zadní trati“ v souvislosti s výstavbou nového
výtlačného vodovodního řadu. Dosud neznámá lokalita
se nachází přibližně 1,5 km jižně od středu intravilánu
městyse a je situována v nadmořské výšce od 320 do 322

Obr. 111. Počenice-Tetětice. Část kamenného kříže.
Abb. 111. Počenice-Tetětice. Ein Teil des Steinkreuzes.

m, na úpatí členitého severozápadního svahu, který kle-
sá z vrchu Hvízdalka (442,4 m n. m.) k levé straně nivy
Říčanského potoka. Její přesná poloha je na ZM ČR 1:10
000, listu 24-32-22, určena krajními body o souřadnicích
79:21 a 80:22 mm od Z:J s. č.

V uvedeném místě byly zachyceny dvě sídlištní jámy,
které je možné na základě nepočetného materiálu ziska-
ného z jejich výplní datovat rámcově na přelom raného
a vrcholného středověku, respektive obecně do středově-
ku. V jednom případě se patrně jedná o pozůstatek domu
s podlahou částečně zapuštěnou pod úroveň terénu a s ka-
menným otopným zařízením.

Petr Kos, Michal Přichystal

Resumé

Ostrovačice (Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungs-
grabung in der Flur „Díly v zadní trati“ wurden 2 mittel-
alterliche Siedlungsgruben entdeckt. Eine Grube könnte
vielleicht die Grundlage eines Grubenhauses sein.

PAVLOV (K. Ú. RADNICE, OKR. ŠUMPERK)

„Za humny“. Středověk, novověk. Sídliště. Povr-
chový sběr.

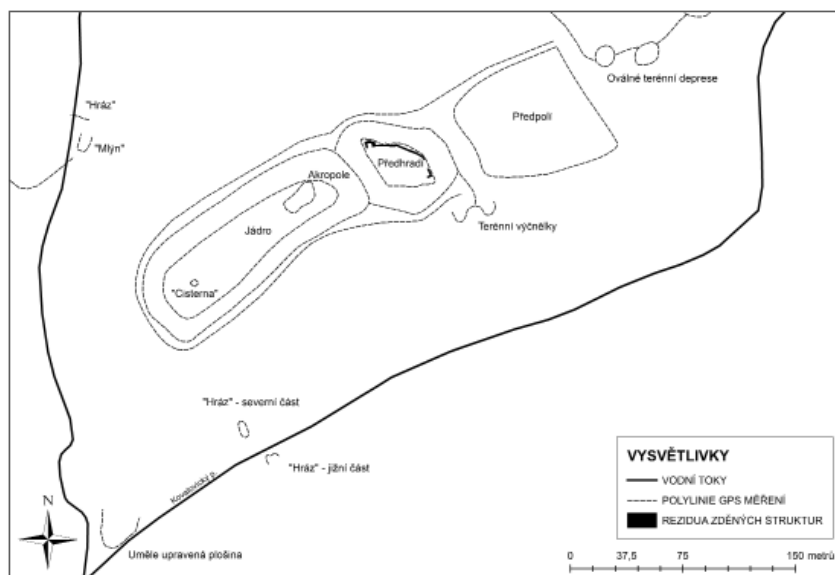
Lokalizace: plocha mezi body: 1) X = 1104784, Y =
572110; 2) X = 1104718, Y = 572144; 3) X = 1104469, Y =
572663; 4) X = 1104221, Y = 572546; 5) X = 1104271,
Y = 572372; 6) X = 1104271, Y = 572372; 7) X =
1104752, Y = 572065 (S-JTSK).

Během rekognoskace terénu prováděné na podzim
roku 2011 na katastru obce Radnice bylo na ploše vy-
mezené výše uvedenými souřadnicemi (kóta 353 m n. m.
a její okolí jihovýchodně od stávající zástavby obce)
zjištěno několik nápadných kumulací keramiky. Nejvý-
raznější z nich se nacházela několik desítek metrů jiho-
východním směrem od bodu 3 v místech zaniklého pra-
meniště. Celkem bylo nalezeno cca 30 kusů fragmentů
nádob, v několika případech se značnou příměsí tuhy.
Jiné zlomky mají na svém povrchu charakteristické zna-
ky typické pro loštickou keramikou, avšak její starší fázi.
Zbylá keramika byla vypálena do středně šedé barvy.
Většinu těchto fragmentů nádob lze datovat do průběhu
2. poloviny 13. století, případně na přelom 13. a 14. sto-
letí. Jeden zlomek keramiky s příměsí písku béžovožluté
barvy, tzv. „krupičkové“, která je typická pro olomouc-
ký keramický okruh, je z průběhu 14. století. Přibližně 5
kusů keramiky je rámcově datovatelných do období no-
vověku. První zmínka o obci Radnice je z roku 1350 (in
Radnycz; Hosák, Šrámek 1980, 349).

Karel Faltýnek, Pavel Šlězár

Obr. 112. Pozořice (okr. Brno-venkov), hrad Vildenberk. Plán hradu a jeho okolí.

Fig 112. Pozořice (Brno-venkov District), Vildenberk Castle. Plan of the castle and its vicinity.

Literatura

Hosák, L., Šrámek, R. 1980: *Místní jména na Moravě a ve Slezsku. II, M-Ž. Dodatky, doplňky, přehledy.* Praha: Academia, 349.

Resumé

Pavlov (Kat. Radnice, Bez. Šumperk). Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Oberflächensammlung.

POČENICE-TETĚTICE (K. Ú. POČENICE, OKR. KROMĚŘÍŽ)

Intravilán obce. Středověk, novověk. Kostel, hřbitov. Záchraný výzkum.

Archeologický dohled probíhal při výkopových pracích v rámci sanace a odvlhčení kostela sv. Bartoloměje v Počenicích (lokalizace na mapě ZM ČR 1:10 000, list 24-42-14, v okolí bodu 248/96 mm od Z/J s. č.). Ve většině výkopů po obvodu kostela byly na profilech nepřiléhajících ke kostelu zachyceny pouze navážkové kontexty novověkého až recentního stáří, mezi kterými se náhodně vyskytovaly úlomky lidských kostí a recentní keramiky. U východní stěny kostela byla v profilu a na hromadách zjištěna zvýšená kumulace lidských ostatků, u severní stěny pak bylo narušeno několik recentních hrobů. Veškeré nalezené lidské pozůstatky byly při výkopových pracích separovány a následně pietně uloženy zpět do země.

Barokní základy kostela byly zdokumentovány na profilu u jižní stěny kostela a dále byla provedena dokumentace staršího základu u severní stěny kostela (za dokumentaci děkuji Radimu Vrlovi z Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Kroměříži). Poblíž se také podařilo vykopat na několik kusů rozlámáný kamenný kříž se sochou Krista, jehož části byly předběžně uloženy v bývalé márnici poblíž kostela (obr. 110, 111).

Veškeré lidské kosti nalezené při výzkumu byly volně poházeny v navážkových hlinách; jedná se zřejmě o zbytky hrobů narušených výstavbou nového kostela sv. Bartoloměje v letech 1764–1768. Při odkrytech podél obvodu nynějšího kostela bylo zjištěno, že se cca 60 cm pod úroveň stávajícího terénu nachází rozšířený základ odsazený cca 15–25 cm od vlastního nosného zdiva chrámu. Stěny kostela jsou cihlové, odsazený základ kostela je však vybudován jak z cihel, tak i z větších kamenů zděných na maltu a je zřejmé, že sice pochází z období výstavby kostela v letech 1764–1768, je však možné, že samotné opracované kameny základu pocházejí ze starší stavby. Podobně je tomu i u základového zdiva zachyceného u severní stěny kostela, které je starší než konstrukce základů stávajícího kostela a může mít souvislost se stavbou kostela sv. Petra, který je v těchto místech doložen již v průběhu 15. století. K bližšímu určení jeho půdorysu a dispozice by však bylo třeba provést plošný odkryv terénu.

Ivan Čižmář

Resumé

Počenice-Tetětice (Kat. Počenice, Bez. Kroměříž). Mittelalter, Neuzeit. Kirche, Friedhof. Rettungsgrabung.

POZOŘICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Hrad Vildenberk. Vrcholný středověk (14. století). Hrad. Povrchový průzkum.

Mezioborová prospekce zříceniny hradu prováděná Ústavem archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Brno, zahájená v roce 2011 (Kovář et al. 2012), pokračovala i v roce 2012. Na jaře bylo provedeno základní geodetické zaměření lokality (obr. 112). Geoinformační technologie se pak staly nástrojem přesné lokalizace nelegálních terénních aktivit a náhodných povrchových nálezů učiněných na lokalitě či v jejím okolí. Nové zaměření hradu rovněž umožnilo verifikaci stávající plánové dokumentace. Objev dosud neznámého